

Diarienummer: KS-2026/453

Handläggare: Julia Vikman, utredare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Revidering av VA-taxan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar ny VA-taxa där 3 och 10.4 §§ ändras i enlighet med upprättat förslag från Knivstavatten AB.

Sammanfattning av ärendet

Revideringen av VA-taxan innehåller två huvudsakliga förändringar. Inledningsvis införandet av en stegvis taxemodell för verksamhetslokaler, vilket sänker total anläggningsavgift för större lokaler och dämpar kostnadsökningen vid tillbyggnad, där den nuvarande särskilda förrådsregeln också tas bort. Slutligen möjligheten att senarelägga betalning av anläggningsavgift vid nybyggnation på fastigheter med redan meddelad förbindelsepunkt, under förutsättning av godtagbar säkerhet.

Ärendets uppkomst och historik

Ärendet väcktes på Knivstavatten AB:s styrelsemöte 16 juni 2026, § 25.

Konsekvenser utav ändring av VA-taxan

Konsekvenser utav ändring av VA-taxan

Ändringen av VA-taxan riktar sig i första hand till fastighetsägare inom Knivsta kommuns VA-verksamhetsområde som planerar ny- eller tillbyggnad. Dessa berörs genom en stegvis taxemodell som sänker den totala anläggningsavgiften för större lokaler och dämpar kostnadsökningen vid tillbyggnad, samt genom möjlighet att senarelägga betalning av anläggningsavgifter, vilket kan underlätta genomförandet av detaljplaner och exploateringsprojekt, sänka trösklarna för etablering och expansion av större verksamhetslokaler och därmed påverka det lokala näringslivet positivt, medan Knivstavatten AB och Roslagsvatten indirekt påverkas genom förändrade intäktsflöden.

Rättslig utredning

Den allmänna VA-verksamheten ska vara självfinansierande enligt självkostnadsprincipen, vilket innebär att VA-huvudmannen får ta ut nödvändiga avgifter av användarna. Denna VA-taxa ska täcka, men inte överstiga, de nödvändiga

kostnaderna för att bygga ut, sköta och underhålla den allmänna VA-anläggningen enligt VA-planen. Som VA-huvudman är Knivstavatten därför skyldig att kontinuerligt se över VA-taxan så att avgifterna är rättvist fördelade efter den nytta fastigheterna har av VA-anläggningen och att taxan löpande uppdateras i takt med förändrade behov och lagkrav, varför VA-taxan nu föreslås ändras.

Lagstöd

Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) reglerar kommunens ansvar för vattenförsörjning och avlopp via allmänna VA-anläggningar och fastställer villkor för planering, avgifter och verksamhetsområden. Avgifter, VA-nytta, anläggnings- och brukningsavgifter, avgiftsskyldighet.

Kommunallagen (2017:725) reglerar de kommunalrättsliga principerna som styr hur kommunen får bedriva allmännyttig verksamhet, ta betalt för att finansiera och organisera sin ekonomi.

Miljöbalken (1998:808) samt Plan- och bygglag (2010:900) är styrande för kravnivåer och planering som i sin tur påverkar VA-kostnader och taxebehov.

Interna styrdokument

Kommunala föreskrifter om användandet av den allmänna VA-anläggningen (KFVA) KS-2024/766 reglerar tekniska och miljömässiga villkor vid användning av allmänt VA och tydliggör ansvarsfördelning i användningen av den allmänna VA-anläggningen.

Avfallsföreskrifter för Knivsta kommun reglerar kommunens och fastighetsinnehavares ansvar för hur hantering av avfall ska skötas.

Avfallsplan 2023 – 2030 för Håbo, Knivsta, Sigtuna och Upplands-Bro kommuner styr den övergripande och strategiska inriktningen för ställningstaganden, mål och utvecklingsområden för avfallshantering inom Knivsta, Håbo, Sigtuna och Upplands-Bro kommuner.

VA-taxa för Knivsta kommun KS-2024/758 reglerar avgifter för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Knivsta. Säkerställer taxefinansiering av VA-verksamheten enligt Lagen om allmänna vattentjänster LAV och Kommunallagens självkostnadsprincip, samt reglerar hur avgifter tas ut och beräknas för olika typer av fastigheter och ändrade förhållanden.

VA-policy för Knivsta kommun KS-2025/248 styr den övergripande och strategiska inriktningen kring ställningstaganden för kommunens VA försörjning.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Den stegvisa taxemodellen för verksamhetslokaler innebär att större lokaler får en lägre total anläggningsavgift än enligt nuvarande modell. För redan anslutna verksamheter innebär modellen att kostnadsökningen vid tillbyggnad dämpas.

Möjligheten att senarelägga betalning av anläggningsavgift vid nybyggnation på redan anslutna fastigheter kan påverka VA-verksamhetens likviditet, eftersom vissa

intäkter kommer in vid en senare tidpunkt än enligt dagens ordning, vilket hanteras genom godtagbara krav på säkerhet.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Ifall beslutet inte tas kommer större verksamhetslokaler debiteras bostadsenhetsavgift per påbörjat 150-tal m² bruttoarea, vilket ger högre anslutningskostnader och kan försvåra etablering och expansion.

Därtill kommer avgiftsskyldighet vid nybyggnation på redan anslutna fastigheter fortsatt inträda vid bygglov utan möjlighet till senarelagd betalning, vilket kan försvåra finansiering av större eller etappindelade projekt.

Sammantaget innebär detta ett sämre stöd för nybyggnation och näringslivsutveckling, samt en taxa som i mindre grad speglar faktisk VA-nytta för olika verksamhetsytor.

Samlad bedömning

Förvaltningen bedömer att revideringen bättre speglar nyttan av den allmänna VA-anläggningen för olika verksamhetslokaler och förbättrar förutsättningarna för etablering och utveckling. Förvaltningen föreslår därmed att kommunstyrelsen beslutar att anta den nya VA-taxan med ikraftträdande 1 december 2026.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2026-06-22

Beslut från Knivstavatten AB 2026-06-16, § 25

Knivstavattens tjänsteskrivelse 2026-06-04

Beslutet skickas till

Akten

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Roslagsvatten

Knivstavatten AB

Åsa Franzén

Chef på kommunledningskontoret

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐ Nej ☒

Den föreslagna förändringen av kommunens VA-taxa påverkar inte barn.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☐